ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU PODUZEĆA IZ DJELATNOSTI PROIZVODNJE ELEKTRIČNE OPREME

Kunac, Ivona

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:489279

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU PODUZEĆA IZ DJELATNOSTI PROIZVODNJE ELEKTRIČNE OPREME

Mentor:

dr.sc. Ivana Perica

Studentica:

Ivona Kunac

Split, rujan 2021.

SADRŽAJ

1. UVOD 1

1.1. Definicija problema istraživanja 1

1.2. Ciljevi rada 1

1.3. Metode rada 1

1.4. Struktura rada 2

2. SADRŽAJ I STRUKTURA TEMELJNIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA 3

2.1. Zakonska regulativa financijskog izvještavanja 3

2.2. Temeljni financijski izvještaji 4

2.2.1 Bilanca 4

2.2.2. Račun dobiti i gubitka 5

2.2.3. Izvješće o novčanom tijeku 5

2.2.4. Bilješke uz financijska izvješća 6

2.2.5. Izvješće o promjeni kapitala 6

2.2.6. Izvješće o sveobuhvatnoj dobiti 6

3. INSTRUMENTI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA 8

3.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja 8

3.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja 8

3.3. Analiza putem financijskih pokazatelja 8

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti 9

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti 10

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti 11

3.3.4. Pokazatelji profitabilnosti 13

3.3.5. Pokazatelji ekonomičnosti 14

3.3.6. Pokazatelji investiranja 14

4. OCJENA POSLOVANJA ODABRANIH PODUZEĆA U DJELATNOSTI PROIZVODNJE ELEKTRIČNE OPREME 16

4.1. Podaci o poduzećima 16

4.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja 16

4.2.1. Horizontalna analiza bilance 16

4.4.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka 19

4.3. Vertikalna analiza financijskih izvještaja 20

4.3.1. Vertikalna analiza bilance 21

4.3.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka 22

4.4. Analiza financijskih izvještaja putem financijskih pokazatelja 23
4.4.1. Pokazatelji likvidnosti 23
4.4.2. Pokazatelji zaduženosti 24
4.4.3. Pokazatelji aktivnosti 26
4.4.4. Pokazatelji profitabilnosti 27
4.4.5. Pokazatelji ekonomičnosti 28
5. ZAKLJUČAK 30
LITERATURA 32
PRILOZI 33
POPIS TABLICA 36
SAŽETAK 37
SUMMARY 38

1. UVOD

Financijska izvješća predstavljaju glavni izvor informacija o nekom poduzeću i javno su dostupna. Ona sadrže rezultate rada prethodnih razdoblja kako bi korisnici informacija dobili pravodobne podatke o stanju u poduzeću. Moraju biti istinita s navedenim točnim podacima, kao i rizicima i neizvjesnostima s kojima se jedno poduzeće suočava. Njih ispunjavaju svi poslovni subjekti u ovisnosti o veličini samog poduzeća, a potpisuju ih članovi uprave. Na temelju Zakona o računovodstvu, određena su temeljna financijska izvješća i uvjeti za njihovo ispunjavanje u ovisnosti o tome je li neko poduzeće veliko, srednje ili malo.

1.1. Definicija problema istraživanja

U ovom radu prikazana je specifičnost analize godišnjeg financijskog izvještaja poduzeća Končar - Elektroindustrija d.d. i Končar distributivni i specijalni transformatori d.d. Izvor podataka preuzet je s web stranice poduzeća, a promatrano razdoblje je od 2018. do 2020. godine.

1.2. Ciljevi rada

Temeljni cilj ovog rada je prikazati strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, te primjenom instrumenata analize financijskih izvještaja ocijeni poslovanje kod poduzeća iz dijelatnosti proizvodnje električne opreme. To uključuje potpunu analizu financijskih izvještaja koristeći horizontalnu, vertikalnu analizu i analizu pomoću pokazatelja te zaključak o uspješnosti poslovanja poduzeća Končar d.d.

1.3. Metode rada

Za izradu rada koristit će se metode analize, sinteze, deskripcije i komparacije. Metodom deskripcije objasnit će se i opisati temeljni pojmovi te njihove veze i odnosi. Kroz analizu će se raščlaniti svaki pojedini dio poslovanja te zasebno proučavati. Kroz sintezu će se povezati pojedine sastavnice i sagledati ih kroz jednu cjelinu te će se metodom komparacije proučavati analizirani izvještaji, te, na temelju usporedbe sličnosti i razlika s teorijskim vrijednostima, donijeti zaključak o uspješnosti poslovanja navedene tvrtke.

1.4. Struktura rada

Ovaj rad sastoji se od pet dijelova. Kroz uvodni dio navodi se predmet istraživanja kao i cilj te metode rada. Kroz drugi dio pojasnit će se pojam financijskih izvještaja te nužnost njihovih ispunjavanja u ovisnosti o veličini poduzeća. Isto tako će se kroz ovaj dio detaljno objasniti temeljna financijska izvješća te njihovi sastavni dijelovi.

Kroz treće poglavlje navest će se moguće analize financijskih izvještaja. Zasebno će se objasniti postupci vertikalne analize, horizontalne analize te analize pomoću pokazatelja.

Četvrto poglavlje odnosi se na analizu financijskih izvještaja tvrtke Končar. U ovom dijelu najprije će se pobliže opisati sama tvrtka, a nakon toga će biti provedena analiza njenog poslovanja. Podjela analiza koja je detaljno objašnjena u prethodnom poglavlju, ovdje će se iskoristiti za ispitivanje uspješnosti samog poduzeća kako bi se na kraju mogli donijeti zaključci.

Zadnje poglavlje vezano je uz zaključke samog ispitivanja koje je provedeno analizom financijskih izvještaja.

2. SADRŽAJ I STRUKTURA TEMELJNIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Zakonska regulativa financijskog izvještavanja

Svaki poduzetnik dužan je ispunjavati financijske izvještaje na kraju poslovne godine prema standardu financijskog izvještavanja. Ovi izvještaji se sastoje od: bilance, računa dobiti i gubitka, izvještaja o novčanim tokovima i promjeni kapitala, bilješki uz izvještaje i izvještaje o sveobuhvatnoj dobiti (Narodne novine, 2020). Oni služe kao izvor informacija o nekom poduzeću i potrebno je da budu vidljivi javnosti. Prema Zakonu o računovodstvu detaljno je opisan način sastavljanja, revidiranja i objavljivanja financijskih izvještaja prema podjeli u ovisnosti o veličini određenog poduzeća. Informacije koje se dobiju na temelju ovih izvještaja moraju biti istinite i jasne kako bi omogućile vanjskim korisnicima pravodobne informacije o poslovanju poduzeća, uz navedene rizike poslovanja (Vidučić, 2006).

Sastavljanje financijskih izvještaja nije nužno za sve skupine poduzeća. Poduzetnici se dijele na mikro, male, srednje i velike prema obračunu zadnjeg dana poslovne godine. Ova je podjela napravljena na temelju iznosa aktive i prihoda te prosječnog broja radnika. Mikro poduzetnike predstavljaju ona poduzeća koja ispunjavaju barem dva od tri uvjeta. Prvi je da ukupna aktiva ne prelazi 2.600.000,00 kn. Nadalje, uvjeti su da prihodi ne prelaze 5.200.000,00 kn i da je prosječan broj radnika 10. Mali poduzetnici prelaze više od jednog uvjeta za mikro poduzetnike, ali ne prelaze dva od tri uvjeta zadana za mala poduzeća. Prvi od njih je da ukupna aktiva ne prelazi 30.000.000,00 kn, potom da prihod ne prelazi 60.000.000,00 kn i da prosječan broj radnika nije veći od 50. Srednji poduzetnici ne ispunjavaju kriterije malih, ali spadaju u barem dvije od tri skupine, a to su da im je ukupna aktiva manja od 150.000.000,00 kn, prihodi ispod 300.000.000,00 kn i prosječan broj radnika tijekom godine 250. Zadnja skupina poduzetnika su veliki poduzetnici koji prelaze uvjete srednjih poduzetnika (Narodne novine, 2020).

Mikro i mali poduzetnici nisu dužni sastavljati sve vrste financijskih izvještaja, nego samo bilancu i račun dobiti i gubitka uz bilješke (Narodne novine, 2020).

2.2. Temeljni financijski izvještaji

Ove izvještaje potpisuju svi članovi uprave, kao i izvršni direktori. Reviziju prolaze financijski izvještaji od subjekata koji su od javnog interesa i od srednjih i velikih poduzeća koji ne moraju biti od javnog interesa.

2.2.1 Bilanca

Bilanca predstavlja sustavni pregled imovine, kapitala i obveza određenog gospodarskog subjekta na određeni datum, koji najčešće predstavlja posljednji dan fiskalne godine. Ona se odnosi na financijsku poziciju poduzeća na određeni datum i prema tome se temelji na povijesnim troškovima, a ne na tržišnim vrijednostima. Sastavlja se prema ravnoteži bilance i predstavlja kumulativni izvještaj. Iznosi informacije o tome je li poduzeće likvidno, stabilno i može li podmiriti svoje obveze. Podjela imovine poduzeća je na kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu. Pod kratkotrajnu imovinu spadaju gotovina, zalihe i potraživanja. U gotovinu su ubrojeni sredstva na depozitima po viđenju kao i ona iz blagajne, devizni računi i vrijednosnice s rokom od 3 mjeseca. Pod dugotrajnu imovinu spada imovina za koju je moguće da se pretvori u novac u roku dužem od jedne godine. Isto tako se njezino postupno trošenje obračunava amortizacijom, nabavna vrijednost nije manja od 3.500,00 kn, a dijeli se na: nematerijalnu, financijsku i materijalnu imovinu te potraživanja. (Vidučić, 2006., Vuko 2020.). Skraćena bilanca prikazana je u tablici 1.

Tablica 1: Skraćena bilanca

AKTIVA		**PASIVA**	
A	**Potraživanja za upisani a neuplaćeni**	**A**	**Kapital i rezerve**
B	**Dugotrajna imovina**	*I*	*Temeljni (upisani) kapital*
I	*Nematerijalna imovina*	*II*	*Kapitalne rezerve*
II	*Materijalna imovina*	*III*	*Rezerve iz dobiti*
III	*Dugotrajna financijska imovina*	*IV*	*Revalorizacijske rezerve*
IV	*Potraživanja*	*V*	*Rezerve fer vrijednosti i ostali*
V	*Odgođena porezna imovina*	*VI*	*Zadržana dobit ili preneseni gubitak*
C	**Kratkotrajna imovina**	*VII*	*Dobit ili gubitak poslovne godine*
I	*Zalihe*	*VIII*	*Manjinski (ne kontrolirajući) interes*
II	*Potraživanja*	**B**	**Rezerviranja**
III	*Kratkotrajna financijska imovina*	**C**	**Dugoročne obveze**
IV	*Novac u banci i blagajni*	**D**	**Kratkoročne obveze**
D	**Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i ob. p.**	**E**	**Odgođeno plaćanje troškova i prihod b.r.**
E	UKUPNO AKTIVA	F	UKUPNO PASIVA
F	**Izvanbilančni zapisi**	**G**	**Izvanbilančni zapisi**

Izvor: Vidučić, 2006.

Pod pasivu spadaju potraživanja prema imovini nekog poduzeća. Ona se dijele na obveze koje predstavljaju novac koji neko poduzeće duguje svojim vjerovnicima i na vlasnički kapital, tj. dioničku glavnicu koja predstavlja razliku imovine i obveza nekog poduzeća. Obveze mogu biti dugoročne u koje spadaju obveze za financijski leasing i kratkoročne. Kapital uključuje obične i prioritetne dionice po nominalnoj vrijednosti, rezerve, dobitak ili gubitak tekuće godine, zadržani dobitak od početka poslovanja i višak vrijednosti dionica iznad nominalne (Vidučić, 2006.).

2.2.2. Račun dobiti i gubitka

Ovaj račun služi za prikaz podataka o prihodima i rashodima te financijskim rezultatima kroz određeno vremensko razdoblje. Prihodi predstavljaju povećanje imovine i smanjenje obveza, dok rashodi dovode do povećanja obveza koje uzrokuje smanjenje imovine. Sami prihodi se mogu podijeliti na: poslovne, izvanredne i prihode od financiranja. Rashodi se dijele na isti takav način. Ako su prihodi u ovom računu veći od rashoda, tada je poslovanje poduzeća pozitivno i obrnuto (Vidučić, 2006., Vuko 2020.). Skraćeni račun dobiti i gubitaka prikazan je u tablici 2.

Tablica 2: Skraćeni račun dobiti i gubitka

Redni broj	Pozicija
1.	Prihodi iz osnovne djelatnosti
2.	Rashodi iz osnovne djelatnosti
3.	Prihodi iz drugih aktivnosti
4.	Rashodi iz drugih aktivnosti
5.	Izvanredni prihodi
6.	Izvanredni rashodi
7 a.	Dobitak prije oporezivanja ili bruto dobitak (1+3+5 minus 2+4+6)
7 b.	Gubitak prije oporezivanja ili bruto dobitak (2+4+6 minus 1+3+5)
8.	Porez na dobitak ili gubitak
9 a.	Dobitak financijske godine (7a. – 8)
9 b.	Gubitak financijske godine (7b. + 8)

Izvor: Vidučić, 2006.

2.2.3. Izvješće o novčanom tijeku

Ovo izvješće pruža uvid o prikupljanju i uporabi gotovine tijekom razdoblja u kojem se radi, ali isto tako može biti baza za planiranje financijskih tokova. Oni se dijele na poslovne, investicijske i financijske aktivnosti. Poslovne aktivnosti prikazuju tekuće poslovanje i bilancu

koja je vezana za kratkotrajnu imovinu, obveze i amortizaciju. Novac se prema ovoj metodi računa kao zbroj neto dobitaka, amortizacije za određeno razdoblje te korekcijom promjene tekućih računa. Investicijske aktivnosti vezane su za investiranje i dezinvestiranje u realnu i financijsku imovinu. Kod ovih aktivnosti gotovinski tijek se dobiva kao promjena imovine po bruto vrijednosti. Treća skupina sadrži aktivnosti u koje spada prikupljanje novca za tekuće poslovanje kao i servisiranje obveza. U ovom slučaju gotovinski tijek sadrži aktivnosti koje vežu promjenu razine zaduživanja, kao npr. Kredite, isplate dividendi, otplata vrijednosnica… Ovakvi tokovi se prikazuju direktnom i indirektnom metodom. Direktna je metoda vezana za bruto novčane primitke i izdatke, dok je indirektna dobivena na temelju bilance i računa dobiti i gubitka (Vidučić, 2006.).

2.2.4. Bilješke uz financijska izvješća

Bilješke se odnose na detaljnu dopunu i razradu podataka dobivenih u bilanci, računu dobiti i gubitka te izvješću o novčanom tijeku. Dijele se na dvije skupine. U prvu spadaju bilješke koje daju objašnjenje o računovodstvenim politikama koje su korištene kod izrade pojedinog izvještaja, dok druga skupina predstavlja podatke koji služe za objašnjavanje izvještaja. Druga je skupina vezana za dugoročne zajmove, uvjete leasinga, emisiju dionica i ostalo (Vidučić, 2006.).

2.2.5. Izvješće o promjeni kapitala

U ovom izvješću sadržani su podaci o kapitalu i pričuvama te isplati dividendi koje su vidljive na zadnji dan obračunskog razdoblja. Ovom izvješću cilj je prikazati promjenu neto vrijednosti tvrtke. U njemu je vidljiva dobit u nekom razdoblju, učinci retroaktivne promjene računovodstvenih politika i prepravljanja iznosa komponenti kapitala te usklađivanje svake vrijednosti kapitala na početku i na kraju razdoblja. Ovaj oblik izvješća nema obveznu formu (Vidučić, 2006., Vuko 2020.).

2.2.6. Izvješće o sveobuhvatnoj dobiti

Ovo izvješće sadrži podatke o dobiti, tj. gubitku u nekom razdoblju te ostalu sveobuhvatnu dobit. Ono uključuje: promjene revalorizacijskih rezervi, revalorizaciju planova naknada kroz tekuću godinu, dobitke ili gubitke koji su nastali prilikom naknadnog vrednovanja financijske

imovine, zatim dobitke ili gubitke koji su dobiveni prevođenjem financijskih izvještaja kod inozemnog poslovanja te one dobitke i gubitke nastale kao posljedica učinkovitog dijela zaštite novčanog toka. Ovakve izvještaje ne ispunjavaju mikro i mali poduzetnici (Vidučić, 2006., Vuko 2020.).

3. INSTRUMENTI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

3.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza izvještaja iskazuje dinamiku kretanja pozicija u financijskim izvještajima i može biti iskazana u apsolutnim i relativnim iznosima. Ova činjenica označava da se analiza provodi s promjenom pozicija izvještaja iz godine u godinu ili da se analizira u odnosu na određenu baznu godinu što je češći slučaj. Za nju se koriste komparativni financijski izvještaji pa se za ovakve analize treba uzeti u obzir minimalno dvije godine. Kako bi se dobili precizniji podaci, potrebno je provoditi analizu za više godina za uočavanje trendova kako bi vodstvo poduzeća moglo pravodobno reagirati. U ovakvim izvještajima vrijeme je ključni dio jer se prikazuje kretanje pojedine pojave kroz više godina i moguće je utvrditi predstavlja li ona problem za neko poduzeće (Šarlija, 2009.).

3.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Vertikalna analiza služi za usporedbu elemenata strukturnih financijskih izvještaja koji su izraženi u postotcima kroz razdoblje od jedne godine. Jedna stavka se uzima kao konstantna, a ostale izražavaju kao postotni odnos prema toj konstantnoj varijabli. Aktiva i pasiva se, u bilanci, zaokruže sa 100, a ostale stavke, koje sačinjavaju aktivu i pasivu, se prikazuju u postotnom odnosu na njih. Ona služi za određivanje postotnog udjela neke stavke aktive ili pasive u njihovim ukupnim vrijednostima. Isto tako, kod računa dobiti i gubitka se ukupni prihodi ili neto prodaja izjednače sa 100. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka prikazuje koliki je postotni udio nekog elementa računa u neto prodaju poduzeća (Šarlija, 2009., Vuko 2020.).

3.3. Analiza putem financijskih pokazatelja

Financijski pokazatelji mogu se podijeliti u šest skupina: pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. Ovi pokazatelji su odnosni brojevi koji uzimaju u odnos veličine za prikaz uspješnog poslovanja nekog poduzeća.

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti

U prvu skupino financijskih pokazatelja spadaju pokazatelji likvidnosti. Oni se upotrebljavaju za procjenu sposobnosti nekog poduzeća udovoljavanju kratkoročnim obvezama koje imaju dospijeće do godinu dana. Kao pokazatelji likvidnosti mogu biti: tekuća, ubrzana i financijska likvidnost. Prva skupina likvidnosti predstavlja omjer kratkoročne tekuće imovine i kratkoročnih obveza u roku od godine dana.

$$Koeficijent\ tekuće\ likvidnosti = \frac{Kratkotrajna\ imovina}{Kratkoročne\ obveze}$$

Iz ovoga omjera vidljivo je kako veću likvidnost ima ono poduzeće koje ima više imovine. Isto tako s većom imovinom dužnika, raste i njegova likvidnost koja zaštićuje pozajmitelja od mogućih nenadanih gubitaka dužnika. Međutim, preveliki iznos likvidnosti dovodi do zaključka da je nivo zaliha u odnosu na potrebe poduzeća prevelik i da je time njegovo upravljanje loše. Optimalan odnos kratkoročne imovine i obveza bi bio 2:1, tj. rezultat ovog omjera nebi trebao biti manji od 2. Za ona poduzeća čiji iznos pokazatelja je manji od 1,5, postoji mogućnost da u skoroj budućnosti ne mogu podmiriti svoje kratkoročne obveze (Vidučić, 2006., Šarlija, 2009.).

Druga skupina likvidnosti je ubrzana likvidnost koja predstavlja omjer razlike tekuće imovine i zaliha sa tekućim obvezama.

$$Ubrzana\ likvidnost = \frac{Kratkotrajna\ imovina - zalihe}{Kratkoročne\ obveze}$$

Ovakva likvidnost odnosi se na pokazatelj koji se veže na mogućnost poduzeća da uporabom najlikvidnije imovine pokrije svoje kratkoročne obveze, ali da pri tome ne koristi zalihe. Razlika s prethodnim pokazateljem je u činjenici da se kod ove likvidnosti ne koriste zalihe. Ovakva likvidnost treba biti veća od 1 kako bi sama imovina bila veća od obveza, ali kao i prethodni ne smije biti prevelik jer bi to značilo da je potrebno promijeniti poslovanje i upravljanje gotovinom (Vidučić, 2006., Šarlija, 2009.).

Koeficijent trenutne likvidnosti uzima u omjer novac i kratkoročne obveze.

$$Koeficijent\ trenutne\ likvidnosti = \frac{Novac}{Kratkoročne\ obveze}$$

On se veže za prikaz sposobnosti određenog poduzeća da iz svojih najlikvidnijih sredstava podmiri kratkoročne obveze. U slučaju proračuna na dan veće uplate, moguće je da on pokaže veću likvidnost poduzeća nego što ona zapravo jest pa je potrebno izračunati i ostale pokazatelje (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

Koeficijent financijske likvidnosti pokazatelj je koji je jednak omjeru dugotrajne imovine i zbroju kapitala i dugoročnih obveza.

$$Financijska\ likvidnost = \frac{Dugotrajna\ imovina}{Kapital + Dugoročne\ obveze}$$

Ovaj pokazatelj bi trebao imati vrijednost manju od 1. Manja financijska likvidnost označava financiranje kratkotrajne imovine iz dugoročnih izvora. U slučaju povećanja pokazatelja, kratkotrajna imovina se financira iz kratkoročnih izvora, stvara se deficit radnog kapitala (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Ovi pokazatelji vrijede za kratak rok koji traje do godine dana ili na dugi rok i prikazuju stupanj zaduženosti poduzeća i rizik ulaganja u samo poduzeće. Ono poduzeće koje ima veliki stupanj zaduženosti, teško pronalazi nove investitore čime postoji mogućnost od bankrota. Pod njih spadaju pokazatelji zaduženosti, vlastitog financiranja i financiranja, pokrića kamata, faktora zaduženosti te stupnjevi pokrića 1 i 2 (Vuko, 2020.).

Prvi pokazatelj prikazuje udio sredstava od vjerovnika (kreditora), tj. stupanj zaduženosti poduzeća. Većim udjelom duga, povećava se i financijski rizik. Ovaj pokazatelj bi trebao biti 0,5 i manji (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$Koeficijent\ zaduženosti = \frac{Ukupne\ obveze}{Ukupna\ imovina}$$

Pokazatelj vlastitog financiranja obrnuto je proporcionalan pokazatelju zaduženosti. On prikazuje koliki je udio vlastitog financiranja u cjelokupnom poslovanju i trebao bi biti veći od 0,5 jer bi to označavalo da se to poduzeće financira iz osobnih izvora (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$Pokazatelj\ vlastitog\ financiranja = \frac{Glavnica}{Ukupna\ imovina}$$

Koeficijent financiranja odnosi se na rizik ulaganja u poduzeće. Ovaj omjer bi trebao ići do granice 2:1 prema odnosu tuđeg i vlastitog izvora financiranja. Ako je vrijednost previsoka, to znači da poduzeće ima probleme s povratom posuđenih sredstava (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$Koeficijent\ financiranja = \frac{Ukupne\ obveze}{Glavnica}$$

Pokriće kamata vezano je za dinamičku zaduženost u poduzeću. Ono je vezano za činjenicu da, iako dođe do pada poslovnog dobitka, plaćanje kamata će biti pokriveno.

$$Pokriće\ troškova\ kamata = \frac{Dobit\ prije\ poreza\ i\ kamata}{Godišnji\ troškovi\ kamata}$$

Ovaj pokazatelj predstavlja odnos dobitka prije poreza i kamata sa godišnjim troškovima kamata i on bi trebao biti što veći kako bi rizik podmirenja kamata bio manji (Vuko, 2020.).

Faktor zaduženosti pokazuje za koliko godina bi neko poduzeće moglo podmiriti ukupne obveze s postojećim poslovanjem. S većim faktorom zaduženosti, manja je sigurnost i obrnuto. Ovaj pokazatelj vezan je za mjeru od 5 godina te, ako je moguće podmirenje svih obveza u roku od 5 godina, onda ono nije prezaduženo (Vuko, 2020.).

$$Faktor\ zaduženosti = \frac{Ukupne\ obveze}{Neto\ dobit + Amortizacija}$$

Prvi stupanj pokrića vezan je za usklađenost aktive i pasive. Financiranje dugotrajne imovine vrši se iz dugoročnih vlastitih izvora. Drugi stupanj pokrića je pokazatelj koji računa financiranje i iz tuđih izvora. Oba stupnja bi trebala biti niža od 1 (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$Stupanj\ pokrića\ I = \frac{Glavnica}{Dugotrajna\ imovina}$$

$$Stupanj\ pokrića\ II = \frac{Glavnica + Dugoročne\ obveze}{Dugotrajna\ imovina}$$

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Ova skupina, poznata i pod nazivom koeficijenata obrtaja, prikazuje stupanj efikasnosti poduzeća da koristi svoje resurse. Ona prikazuje brzinu kretanja imovine u poslovnom procesu. Ako je akumulirana amortizacija mnogo veća od dugotrajne imovine, to može biti znak zastarjelosti i tada je potrebno unaprjeđenje poslovanja, dok niski udio dovodi do činjenice da

poduzeće ima previše sredstava. Prosječno stanje se dobiva kao aritmetička sredina stanja na početku i na kraju godine.

$$Koeficijent\ obrtaja = \frac{Promet}{Prosječno\ stanje}$$

Uz ovaj koeficijent moguće je izračunati i broj dana vezivanja, tj. prosječni broj dana u kojem traje obrtaj imovine. Za uspješnost poslovanja, bolje je da ovaj koeficijent bude što kraći.

$$Broj\ dana\ vezivanja = \frac{365}{Koeficijent\ obrtaja}$$

Kao pokazatelji aktivnosti ističu se: pokazatelj obrta ukupne i kratkotrajne imovine, obrta i naplate potraživanja, obrta zaliha i broja dana vezivanja zaliha.

Za prvi koeficijent karakteristično je da mjeri brzinu cirkulacije imovine u jednoj godini i računa se kao omjer postignuća od te imovine s njenom vrijednosti. On predstavlja jedan od najčešće korištenih pokazatelja aktivnosti (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$Koeficijent\ obrta\ ukupne\ imovine = \frac{Ukupni\ prihodi}{Ukupna\ imovina}$$

Idući koeficijent prikazuje mjeru obrta kratkotrajne imovine u jednoj godini. S njime se prikazuje efikasnost nekog poduzeća da kratkotrajnom imovinom stvara prihode (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$Koeficijent\ obrta\ kratkotrajne\ imovine = \frac{Ukupni\ prihodi}{Kratkotrajna\ imovina}$$

Još jedan od koeficijenta vezan je za obrt potraživanja i on računa koliko se novčanih jedinica može ostvariti s jednom uloženom kn.

$$Koeficijent\ obrta\ potraživanja = \frac{Prihod\ od\ prodaje}{Potraživanja}$$

Iz njega se može izračunati prosječno trajanje naplate potraživanja. Ako je veće trajanje, to znači da poduzeće ima problema s naplatom potraživanja (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$Trajanje\ naplate\ potraživanja\ u\ danima = \frac{365\ dana}{Koeficijent\ obrta\ potraživanja}$$

Nadalje, pokazatelj obrta zaliha mjeri koliko se puta prosječne zalihe okrenu u jednoj godini. Ako je ovaj pokazatelj u nižim vrijednostima, zaključak je da određeno poduzeće ne koristi

produktivno sredstva i da ima nekvalitetne zalihe. Isto tako ovaj pokazatelj, ako je u visokim vrijednostima, označava preveliko iscrpljivanje zaliha (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$Koeficijent\ obrta\ zaliha = \frac{Prihod\ od\ prodaje}{Zalihe}$$

Za njega se veže i broj dana vezivanja zaliha.

$$Broj\ dana\ vezivanja\ zaliha = \frac{365}{Koeficijent\ obrtaja\ zaliha}$$

3.3.4. Pokazatelji profitabilnosti

Četvrta skupina pokazatelja su pokazatelji profitabilnosti koji mjere snagu zarade nekog poduzeća. U to se broji likvidnost, upravljanje imovinom poduzeća, kao i dug za mogućnost dobivanja profita. Bruto i neto marža profita su pokazatelji koji prikazuju profit poduzeća u odnosu na njegovu prodaju, dok su rentabilnost imovine i kapitala pokazatelji koji mjere profitabilnost poduzeća u odnosu na ulaganja (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

Pokazatelj bruto marže mjeri omjer dobiti bez oporezivanja i kamata i prihoda od prodaje. Porastom ovog pokazatelja, mogućnost zarade poduzeća je veća.

$$Bruto\ marža\ profita = \frac{Dobit\ prije\ oporezivanja\ i\ kamata}{Ukupni\ prihod}$$

Za razliku od bruto marže, neto marža se veže na dobit nakon oporezivanja (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$Neto\ marža\ profita = \frac{Dobit\ nakon\ oporezivanja + kamate}{Ukupni\ prihod}$$

Pokazatelj povrata na ukupnu imovinu mjeri sposobnost nekog poduzeća da iskorištavanjem svoje raspoložive imovine ostvaruje određenu dobit, dok pokazatelj povrata na ukupni kapital računa zaradu koja je dobivena s obzirom na ulaganja dioničara poduzeća. Ovi pokazatelji iskazuju isplativost vlastitog i tuđeg kapitala kao izvora financiranja (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.)..

$$Pokazatelj\ rentabilnosti\ imovine = \frac{Neto\ dobit\ prije\ poreza\ i\ kamata}{Ukupna\ imovina}$$

$$Pokazatelj\ rentabilnosti\ glavnice = \frac{Neto\ dobit}{Glavnica}$$

3.3.5. Pokazatelji ekonomičnosti

Ova skupina pokazatelja iskazuje odnos prihoda i rashoda poduzeća. Oni se dijele na pokazatelje ekonomičnosti ukupnog poslovanja i prodaje, financiranja i izvanrednih aktivnosti i svi bi trebali biti veći od 1 jer bi inače poduzeće poslovalo s gubitkom (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$Pokazatelj\ ekonomičnosti\ ukupnog\ poslovanja = \frac{Ukupni\ prihod}{Ukupni\ rashod}$$

$$Pokazatelj\ ekonomičnosti\ prodaje = \frac{Prihodi\ od\ prodaje}{Rashodi\ od\ prodaje}$$

$$Pokazatelj\ ekonomičnosti\ financiranja = \frac{Financijski\ prihod}{Financijski\ rashod}$$

$$Pokazatelj\ ekonomičnosti\ izvanrednih\ aktivnosti = \frac{Izvanredni\ prihodi}{Izvanredni\ rashodi}$$

3.3.6. Pokazatelji investiranja

Zadnja skupina pokazatelja vezana je za mjeru uspješnosti ulaganja u dionice nekog poduzeća. U ove pokazatelje spadaju: dobit po dionici i dividende po dionici, odnos isplate dividendi te cijene i dobiti po dionici kao i cijene i knjigovodstvene vrijednosti po dionici, dividendna rentabilnost dionice i ukupna rentabilnost dionice (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

Dobit po dionici, naziva se još i EPS, mjeri profitabilnost po dionici i računa se prema zadnjem izvješću bilance (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$EPS = \frac{Neto\ dobit}{Broj\ redovitih\ dionica}$$

Pokazatelj dividende po dionici, poznat pod nazivom DPS, mjeri iznos dividende koju dioničar dobiva po svakoj dionici (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$DPS = \frac{Dio\ neto\ dobiti\ za\ dividende}{Broj\ redovitih\ dionica}$$

Još jedan od pokazatelja je i odnos isplate dividendi ili DPR koji uzima u odnos DPS i EPS koji su prethodno prikazani. On je manji od 1 u načelu zbog veće zarade po samoj dionici od zarade od dividendi (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$DPR = \frac{DPS}{EPS}$$

Idući pokazatelj je odnos cijene i dobiti po dionici P/E i on pokazuje koliko je puta tržišna cijena dionice veća od dobiti po toj dionici (Vuko, 2020.).

$$P/E = \frac{Tržišna\ vrijednost\ dionice\ (PPS)}{EPS}$$

Odnos cijene i knjigovodstvene vrijednosti po dionici (P/Bv) pokazatelj je koji mjeri koliko puta je tržišna cijena jedne dionice veća od njene knjigovodstvene vrijednosti (BVS) (Vuko, 2020.).

$$P/Bv = \frac{PPS}{BVS}$$

Što su ova dva pokazatelja veća, veća je i dobit po navedenoj dionici i veća je vrijednost koju je tržište spremno platiti za nju.

Pokazatelj ukupne rentabilnosti dionice mjeri odnos dobiti po određenoj dionici i njene tržišne cijene (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$Pokazatelj\ ukupne\ rentabilnosti\ dionice = \frac{Dobit\ po\ dionici}{Tržišna\ cijena\ dionice\ (PPS)}$$

Zadnji pokazatelj je prinos od dividendi. On mjeri rentabilnost dividende po određenoj dionici. Ta rentabilnost dionice treba biti veća od prinosa (Vuko, 2020., Šarlija, 2009.).

$$Prinos\ po\ dividendi = \frac{Dividenda\ po\ dionici}{Tržišna\ cijena\ dionice\ (PPS)}$$

4. OCJENA POSLOVANJA ODABRANIH PODUZEĆA U DJELATNOSTI PROIZVODNJE ELEKTRIČNE OPREME

4.1. Podaci o poduzećima

Končar – Elektroindustrija d.d., kao i Končar distributivni i specijalni transformatori d.d. prvenstveno imaju za djelatnost proizvodnju opreme i postrojenja koja služe za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije. Isto tako njihova primjena je i u izradi tračničkih vozila kao i opreme za transport i industriju.

Končar – Elektroindustrija (KE) s prvim nazivom Elektra postoji od 1921. godine, dok je poduzeće Končar distributivni i specijalni transformatori (KDST) nastalo 1991. godine.

U ovome poglavlju provest će se horizontalne i vertikalne analize te analize na temelju pokazatelja za 2018., 2019. i 2020. godinu. Prema tim pokazateljima donijet će se zaključna ocjena o uspješnosti poslovanja oba poduzeća.

U prilogu su date tablica 18. koja prikazuje financijski izvještaj bilance i tablica 19. koja predstavlja račun dobiti i gubitka za poduzeće Končar – Elektroindustrija d.d. u razdoblju od 2018. do 2020. godine.

Tablica 20. iz priloga prikazuje bilancu poduzeća Končar distributivni i specijalizirani transporti d.d., dok tablica 21. predstavlja račun dobiti i gubitka za navedeno poduzeće.

4.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja

4.2.1. Horizontalna analiza bilance

Horizontalna analiza bilance odnosi se na proračun jedne godine u odnosu na prethodnu godinu. U ovom slučaju napravila se analiza dva elementa aktive, a to su dugotrajna i kratkotrajna imovina za razdoblje od 2018. do 2020. godine, prikazana u tablici 3., dok je u tablici 4. vidljiva apsolutna i relativna promjena dva poduzeća Končara.

Tablica 3: Dugotrajna i kratkotrajna imovina poduzeća KE i KDST

Naziv elementa bilance	Naziv poduzeća	2018	2019	2020
Dugotrajna imovina	KE	1.493.180.514	1.626.743.107	1.598.223.000
	KDST	183.082.000	264.039.000	292.926.000
Kratkotrajna imovina	KE	2.233.994.730	2.300.611.862	2.576.670.000
	KDST	582.654.000	564.940.000	618.040.000

Izvor: Vlastita izrada.

Tablica 4: Promjena dugotrajne i kratkotrajne imovina poduzeća KE i KDST kroz relativne i apsolutne pokazatelje

Naziv elementa bilance	Naziv poduzeća	2019		2020	
		apsolutno	relativno	apsolutno	relativno
Dugotrajna imovina	KE	133.562.593	8,94	-28.520.107	-1,75
	KDST	80.957.000	44,22	28.887.000	10,94
Kratkotrajna imovina	KE	66.617.132	2,98	276.058.138	12
	KDST	-17.714.000	3,04	53.100.000	9,40

Izvor: Vlastita izrada.

Vidljivo je kako je kretanje kroz godine dugotrajne imovine Končar – Elektroindustrije najprije u blagom rastu o 8,94 %, a zatim u padu od 1,75 %. Za razliku od toga Končar distributivni i specijalni transformatori, tvrtka je koja ima u 2019. veliki porast dugotrajne imovine od čak 44,22 %, dok je u 2020. on malo blaži i iznosi 10,94 %. Ovo daje zaključak kako je dugotrajna imovina Končar – Elektroindustrije u blagome padu, dok je imovina poduzeća Končar distributivni i specijalni transformatori u visokom porastu. Najveći rast ove imovine obilježen je za oba poduzeća u 2019. godini. Promjene kod poduzeća KDST mnogo su dinamičnije, od onih vezanih uz KE. Kod oba poduzeća, najveći dio dugotrajne imovine spada u materijalnu imovinu.

U tablici 4. je vidljiva promjena kratkotrajne imovine kroz razdoblje od 2018. do 2019. godine. Ta promjena se očituje kroz relativne i apsolutne pokazatelje. Velika je razlika u kretanju apsolutnih i relativnih pokazatelja kratkotrajne u odnosu na dugotrajnu imovinu. U ovom slučaju poduzeće Končar – Elektroindustrija bilježi iz godine u godinu blagi porast kratkotrajne imovine, što je također vidljivo i kod poduzeća Končar distributivni i specijalni transformatori. U ovom slučaju porast poduzeća KE je veći od porasta KDST. Oba poduzeća kroz godine imaju trend rasta dugotrajne i kratkotrajne imovine.

Iduća stavka koja se promatra u horizontalnoj analizi su dugoročne i kratkoročne obveze. U tablici 5. su prikazane vrijednosti tih obveza za razdoblje od 2018. do 2019. godine.

Tablica 5: Dugoročne i kratkoročne obveze poduzeća KE i KDST

Naziv elementa bilance	Naziv poduzeća	2018	2019	2020
Dugoročne obveze	KE	97.168.106	174.967.633	123.117.000
	KDST	26.228.000	48.698.000	55.946.000
Kratkoročne obveze	KE	886.372.689	1.008.841.874	1.203.477.000
	KDST	289.289.000	287.818.000	285.167.000

Izvor: Vlastita izrada.

Tablica 6. prikazuje apsolutne i relativne promjene za oba poduzeća, Končar – Elektroindustrija i Končar distributivni i specijalni transformatori.

Tablica 6: Promjena dugoročnih i kratkoročnih obveza poduzeća KE i KDST kroz relativne i apsolutne pokazatelje

Naziv elementa bilance	Naziv poduzeća	2019		2020	
		apsolutno	relativno	apsolutno	relativno
Dugoročne obveze	KE	77.799.527	80	-51.790.633	-2,96
	KDST	22.470.000	85,67	7.248.000	12,96
Kratkoročne obveze	KE	122.469.185	13,81	194.635.126	19,29
	KDST	-1.471.000	0,51	-2.651.000	-0,92

Izvor: Vlastita izrada.

Što se tiče samog iznosa tih obveza, vidljivo je kako poduzeće KE ima trostruko veće dugoročne i kratkoročne obveze od poduzeća KDST. Isto tako zabilježeno je kako je vrijednost dugoročnih obveza poduzeća KE u 2019. godini naglo porasla za čak 80 %, a nakon toga je u blagom opadanju. Za razliku od njih, poduzeće KDST ima također veliki porast u 2019. godini, ali nakon nje nastavlja rasti, iako manjim iznosom. Što se tiče kratkoročnih obveza, situacija je obrnuta. Analizirajući njih, poduzeće KE je iz godine u godinu u blagom porastu s kratkoročnim obvezama, dok poduzeće KDST ima blaži pad tih obveza. S obzirom na velike promjene u porastima i padovima dugoročnih i kratkoročnih obveza za oba poduzeća, nije moguće utvrditi njihov trend.

4.4.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

Još jedan od financijskih izvještaja uz bilancu je račun dobiti i gubitka. U ovom dijelu, sastavljena je i prikazana analiza tri elementa tog računa, a to su: prihodi, rashodi i bruto dobit za poduzeća KE i KDST za razdoblje od 2018. do 2020. godine prikazani u tablici 7. Ovi elementi analizirat će se na temelju apsolutnih i relativnih pokazatelja jedne godine u odnosu na prethodnu što je prikazano u tablici 8.

Tablica 7: Prihodi, rashodi i bruto dobit poduzeća KE i KDST

Naziv elementa računa dobiti i gubitka	Naziv poduzeća	2018	2019	2020
Prihodi	KE	2.746.608.000	2.986.982.000	3.066.291.000
	KDST	955.423.298	1.080.672.090	1.168.151.000
Rashodi	KE	2.613.890.000	2.917.894.000	2.948.272.000
	KDST	905.300.968	1.031.276.620	1.082.850.000
Bruto dobit	KE	132.718.000	69.088.000	118.019.000
	KDST	50.122.330	49.395.468	85.301.000

Izvor: Vlastita izrada.

Iz tablice 7. je vidljivo kako su prihodi, rashodi i bruto dobit skoro trostruko veća kod poduzeća KE u odnosu na poduzeće KDST. Kroz relativne vrijednosti je prikazano kako su trendovi rasta prihoda i rashoda kod oba poduzeća mnogo manji, nego oni kod bruto dobiti.

Vezano za prihode, može se zaključiti kako oni rastu iz godine u godinu kod oba poduzeća s blagim porastom, s tim da je veći rast zabilježen u 2019. godini. Također se može zaključiti kako je porast poduzeća KDST veći od porasta poduzeća KE.

Rashode prati jednaki trend kao i prihode. Oni su, kao i prihodi kroz cijelo razdoblje od 3 godine u porastu za oba poduzeća. Isto tako je porast veći kod KDST, u odnosu na KE. U odnosu na prihode, vidljivo je kako je kod obje stavke, najveći porast zabilježen u 2019. godini.

Tablica 8: Prihodi, rashodi i bruto dobit poduzeća KE i KDST kroz apsolutne i relativne pokazatelje

Naziv elementa računa dobiti i gubitka	Naziv poduzeća	2019		2020	
		apsolutno	relativno	apsolutno	relativno
Prihodi	KE	240.374.000	8,75	79.309.000	2,66
	KDST	125.248.762	13,11	87.478.910	8,10
Rashodi	KE	304.004.000	11,63	30.378.000	1,04
	KDST	125.975.652	13,92	51.573.380	4,76
Bruto dobit	KE	-63.630.000	-47.94	48.931.000	70,82
	KDST	-726.862	-1,45	35.905.532	72,69

Izvor: Vlastita izrada.

Bruto dobit, u odnosu na prethodne dvije stavke ima drukčiji trend, što je vidljivo iz tablice 8. Kod oba poduzeća, relativne vrijednosti su negativne za 2019. godinu. To znači da bruto dobit u to vrijeme opada, s činjenicom da poduzeće KDST bilježi samo blagi pad, dok poduzeće KE ima pad od gotovo 50 %. Ovakav iznos, uvelike se razlikuje od prethodnih trendova iz razloga što se njime bilježi pad, dok su ostale stavke u konstantnom rastu te je razlika i u tome što ovaj pad ima veću vrijednost relativnog pokazatelja. Nakon pada bruto dobiti u 2019. godini, vidljiv je dosta veći rast kod oba poduzeća u 2020. u odnosu na prethodnu godinu kod oba poduzeća i to za čak otprilike za 70 %.

Na temelju ove analize, vidljivo je kako je porast rashoda u 2019. godini bio veći nego porast prihoda za oba poduzeća, dok se ta situacija promijenila u 2020. godini kada su oba poduzeća imala veći rast prihoda od rashoda. Isto tako zaključak je da su prihodi i rashodi kod poduzeća KDST veći nego kod KE. Njihova bruto dobit prati trend rasta i pada u sličnim iznosima relativnih pokazatelja horizontalne analize.

4.3. Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Vertikalna analiza uspoređuje vrijednosti pojedinih stavki bilance i računa dobiti i gubitka na način da je ukupan zbroj vrijednosti aktive, kao i pasive, tj. prihoda i rashoda jednak 100. Njihove podskupine dijele udio od 100 % pa je iz ove analize moguće vidjeti koji dijelovi zauzimaju najviše, a koji najmanje udjela glavnih dijelova bilance.

4.3.1. Vertikalna analiza bilance

Što se tiče aktive bilance, u tablici 9. su prikazani podaci za poduzeća KE i KDST te udjeli kratkotrajne i dugotrajne imovine.

Tablica 9: Vertikalna analiza aktive poduzeća KE i KDST

Naziv elementa bilance	Poduzeće	2018	2019	2020
AKTIVA				
Dugotrajna imovina	KE	40,06	41,42	38,28
	KDST	23,91	31,85	32,16
Kratkotrajna imovina	KE	59,96	58,58	61,72
	KDST	76,09	68,15	67,84

Izvor: Vlastita izrada.

Vidljivo je kako je kod poduzeća KE udio dugotrajne imovine otprilike 40 % ukupne aktive, dok je kratkotrajna na gotovo 60 %. Takav trend s manjim oscilacijama prati se kroz sve 3 godine koje se analiziraju. Za razliku od toga, poduzeće KDST bilježi manji udio dugotrajne imovine u odnosu na poduzeće KE koji se kreće od 23,91 % do 32,16 %. Na temelju toga, zaključuje se da je kod poduzeća KDST veći udio kratkotrajne imovine, iako je jasno vidljivo kako oba poduzeća bilježe veće udijele kratkotrajne imovine u odnosu na dugotrajnu.

Prema tablici 10. vertikalne analize pasive bilance, napravljeni su udjeli kapitala i rezervi, dugoročnih i kratkoročnih obveza.

Tablica 10: Vertikalna analiza pasive poduzeća KE i KDST

Naziv elementa bilance	Poduzeće	2018	2019	2020
PASIVA				
Kapital i rezerve	KE	73,61	69,86	68,23
	KDST	58,80	59,41	62,56
Dugoročne obveze	KE	2,61	4,46	2,95
	KDST	3,43	5,87	6,14
Kratkoročne obveze	KE	23,78	25,68	28,82
	KDST	37,77	34,72	31,30

Izvor: Vlastita izrada.

Kod oba poduzeća, kapital ima više od 50 % udjela u ukupnoj pasivi što znači da se poduzeće financira iz vlastitih izvora. Veći udio kapitala kroz sve godine zabilježen je kod poduzeća KE, iako je udio tog kapitala u blagom padu, a kod drugog poduzeća u blagom rastu.

Druga najveća stavka pasive su kratkoročne obveze koje su veće kod poduzeća KDST, iako se kod njega bilježi trend njihovog opadanja, dok kod poduzeća KE vrijedi suprotno. Zadnja stavka su dugoročne obveze koje imaju najmanji udio u oba poduzeća.

4.3.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

Kod računa dobiti i gubitka, prihodi poduzeća s pripadajućim udjelima, raščlanjeni su u tablici 11. na poslovne, financijske i ostale prihode.

Tablica 11: Vertikalna analiza prihoda poduzeća KE i KDST

Naziv elementa računa dobiti i gubitka	Poduzeće	2018	2019	2020
PRIHODI				
Poslovni prihodi	KE	96,86	98,21	98,70
	KDST	98,66	99,18	99,87
Financijski prihodi	KE	1,28	1,18	0,43
	KDST	1,27	0,76	0,05
Ostali prihodi	KE	1,86	0,61	0,87
	KDST	0,07	0,06	0,08

Izvor: Vlastita izrada.

Prema ovim podacima, može se zaključiti kako je najveći udio u prihodima oba poduzeća na strani poslovnih prihoda, dok ostale dvije vrijednosti daju zanemarivo mali utjecaj što znači da oba poduzeća sadrže najviše poslovnih prihoda kod ovog dijela računa.

Prema tablici 12. vidljivi su rashodi dvaju poduzeća koji su se podijelili kao i prihodi, na poslovne, financijske i ostale prihode.

Tablica 12: Vertikalna analiza rashoda poduzeća KE i KDST

Naziv elementa računa dobiti i gubitka	Poduzeće	2018	2019	2020
RASHODI				
Poslovni rashodi	KE	98,27	99,1	99,75
	KDST	98,81	99,19	99,56
Financijski rashodi	KE	1,55	0,84	0,2
	KDST	1,19	0,81	0,46
Ostali rashodi	KE	0,18	0,06	0,05
	KDST	0	0	0

Izvor: Vlastita izrada.

Jednako kao i prethodna analiza računa sa stavkama prihoda i ovdje najveći udio zauzima poslovni dio koji je u ovom slučaju vezan za rashode. Ostale stavke u rashodima nemaju bitnog utjecaja.

4.4. Analiza financijskih izvještaja putem financijskih pokazatelja

4.4.1. Pokazatelji likvidnosti

U tablici 13. prikazani su pokazatelji likvidnosti za oba poduzeća za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Već je navedeno kako su oni vezani uz sposobnost poduzeća za rješavanje svojih kratkoročnih obveza.

Tablica 13: Pokazatelji likvidnosti

Naziv	Poduzeće	2018	2019	2020
Koeficijent tekuće likvidnosti	KE	2,52	2,28	2,14
	KDST	2,01	1,96	2,17
Koeficijent ubrzane likvidnosti	KE	1,89	1,73	1,53
	KDST	1,07	1,01	0,93
Koeficijent trenutne likvidnosti	KE	0,70	0,37	0,63
	KDST	0,36	0,34	0,39
Koeficijent financijske likvidnosti	KE	0,57	0,60	0,57
	KDST	0,49	0,6	0,86

Izvor: Vlastita izrada.

Za koeficijent tekuće likvidnosti je navedeno kako bi on trebao biti veći od 1,5 kako bi poduzeće u svojoj budućnosti mogli ispunjavati ove kratkoročne obveze. Iz tablice 13. vidljivo je kako oba poduzeća imaju koeficijente veće od 2 kroz sve godine što znači da mogu podmirivati svoje obveze. Jednako tako može se zaključiti kako se ovaj koeficijent kod KE blago smanjuje kroz godine, dok kod KDST oscilira oko 2.

Drugi pokazatelj veže se na mogućnost poduzeća da ispuni kratkoročne obveze svojom najlikvidnijom imovinom koja ne uključuje obveze. On bi trebao biti barem veći od 1 što u većini slučajeva i je kod ova dva poduzeća, iako je kod KE i KDST primjetan blagi pad tog koeficijenta od 2018. do 2020. godine.

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazatelj je kojim poduzeće podmiruje kratkoročne obveze s najlikvidnijom imovinom, tj. novcem. Kod oba poduzeća može se zaključiti da on s vremenom raste, iako je poduzeće KE imalo veliki pad u 2019. godini.

Koeficijent financijske likvidnosti trebao bi biti manji od 1 kako bi poduzeće bilo stabilno. To u ovom slučaju je važeće za oba poduzeća, iako je vidljiva razlika kretanja tog koeficijenta. Kod poduzeća KE on stagnira iz godine u godinu, a kod KDST vidljiv je blagi rast, ali je svakako njegova vrijednost još uvijek ispod 1.

4.4.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti dati su u tablici 14.

Tablica 14: Pokazatelji zaduženosti

Naziv	Poduzeće	2018	2019	2020
Koeficijent zaduženosti	KE	0,28	0,30	0,32
	KDST	0,48	0,45	0,44
Koeficijent vlastitog financiranja	KE	0,72	0,7	0,68
	KDST	0,52	0,55	0,56
Koeficijent financiranja	KE	0,38	0,47	0,50
	KDST	0,91	0,86	0,72
Faktor zaduženosti	KE	4,52	8,08	6,44
	KDST	4,65	4,84	3,53
Stupanj pokrića I	KE	1,70	1,56	1,67
	KDST	1,9	1,48	1,61
Stupanj pokrića II	KE	1,76	1,67	1,75
	KDST	2,04	1,67	1,8

Izvor: Vlastita izrada.

Koeficijent zaduženosti prikazuje koliko je poduzeće zaduženo kod vanjskih izvora financiranja i predstavlja omjer imovine i obveza. Ovaj omjer mora biti manji od 0,5 što i je kod oba poduzeća. Vidljivo je kako je poduzeće KDST više zaduženo od KE, iako njegov koeficijent pada kroz godine, dok koeficijent poduzeća KE blago raste.

Koeficijent vlastitog financiranja je kod poduzeća KE veći od 0,5 što bi i trebalo biti jer pokazuje da se poduzeće više financira iz vlastitih izvora, nego iz vanjskih. Taj koeficijent je od 2018. do 2020. godine u blagom padu, ali opet u većoj vrijednosti od minimalne granice što je vidljivo iz tablice 14. S druge strane, poduzeće KDST je imalo udio vlastitog financiranja prve dvije promatrane godine manji od 0,5 što znači da je financiranje u većini bilo iz vanjskih izvora, ali je 2020. poraslo iznad 50 %.

Koeficijent financiranja prikazuje odnos tuđeg i vlastitog kapitala i pri tome bi obveze mogle biti maksimalno dva puta veće od kapitala. Iz tablice 14. može se zaključiti da poduzeće KE ima nizak udio financiranja koji ima blagi trend rasta, ali je u ovom slučaju situacija povoljna. Za razliku od toga poduzeće KDST se većim dijelom financira iz vanjskih izvora što je prikazano s koeficijentom 0,91 u 2018. godini. Ovo poduzeće ima pad koeficijenta što dovodi do zaključka da mu obveze padaju u odnosu na njegov kapital pri čemu se situacija u financiranju do 2020. godine poboljšala.

Faktor zaduženosti prikazuje za koliko godina neko poduzeće može pokriti svoje obveze i on bi trebao biti niži od 5 godina. U ovom slučaju vidljivo je da poduzeće KDST bolje pokriva u vremenskom razdoblju manjem od 5 godina sve obveze i ta se vrijednost dodatno smanjuje što znači da je uspješnost poslovanja sve bolja. Za razliku od njega, poduzeće KE je 2019. godine imalo skok do čak 8,08 što je prikaz lošijeg stanja u poslovanju te godine. Nakon toga se koeficijent smanjio, ali nedovoljno za prihvatljivu razinu poslovanja što se tiče ovog koeficijenta.

Stupnjevi pokrića trebali bi biti manji od 1 kako bi se za prvi stupanj dugotrajna imovina financirala iz vlastitih obveza, dok se za drugi stupanj uključuju i tuđi izvori financiranja. Kod oba poduzeća vidljivo je kako su vrijednosti u svim godinama veće od 1 što je loš pokazatelj, ali poduzeće KDST ima tendenciju pada koeficijenata, dok poduzeće KE stagnira.

4.4.3. Pokazatelji aktivnosti

Ova skupina odnosi se na pokazatelje koji prikazuju efikasnost korištenja vlastite imovine i brzinu njenog obrtaja i njihov izračun vidljiv je u tablici 15.

Tablica 15: Pokazatelji aktivnosti

Naziv	Poduzeće	2018	2019	2020
Koeficijent obrta ukupne imovine	KE	0,74	0,76	0,74
	KDST	1,25	1,3	1,28
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	KE	1,23	1,30	1,19
	KDST	1,64	1,91	1,28
Koeficijent obrta potraživanja	KE	2,49	2,51	2,86
	KDST	4,55	5,49	7,5
Trajanje naplate potraživanja	KE	146,59	145,42	127,62
	KDST	80,22	66,48	48,67
Koeficijent obrta zaliha	KE	4,46	5,14	4,04
	KDST	3,46	3,91	3,32
Broj dana vezivanja zaliha	KE	81,84	70,87	90,35
	KDST	105,49	93,35	109,94

Izvor: Vlastita izrada.

Prvi koeficijent prikazuje koliki je prihod poduzeće ostvarilo na temelju svoje imovine. Vidljivo je kako je vrijednost KE otprilike 0,75 kn po jedinici imovine, dok je poduzeće KDST zaradilo u tri godine prosječno 1,28 kn za jednu kunu imovine. Ovaj pokazatelj daje do znanja da poduzeće KDST bolje iskorištava imovinu za stjecanje svojih prihoda, iako trend rasta ovog koeficijenta nije vidljiv za nijedno poduzeće.

Idući koeficijent veže se za obrtaj kratkotrajne imovine. Oba poduzeća imaju nagli rast ovog koeficijenta u 2019. godini, nakon kojeg nastupa pad stvaranja prihoda po jednoj kuni kratkotrajne imovine. Ti pokazatelji u zadnjoj 2020. godini manji su nego na početku promatranog razdoblja.

Koeficijent obrta potraživanja prikazuje kolika je dobit na temelju ulaganja. Oba poduzeća imaju taj koeficijent u porastu, s tim da poduzeće KDST ima mnogo veći rast i to gotovo dvostruko u odnosu na početno razdoblje.

Vrijeme trajanja naplate potraživanja gotovo je dvostruko manje kod KDST, nego kod KE što znači da poduzeće KDST ima manje problema s naplatom svojih potraživanja.

Koeficijent obrta zaliha prikazuje cirkulaciju zaliha u jednoj godini. Iz tablice 15. zaključuje se da poduzeće KE efikasnije koristi svoje zalihe, a najveće iskorištavanje je bilo u 2019. godini za oba poduzeća.

S obzirom da je broj dana vezivanja zaliha vezan za prethodni koeficijent, to znači da i ovdje poduzeće KE ima prednost jer je broj dana manji kroz sve godine, s tim da je najmanji broj vezan za 2019., dok je za oba poduzeća najveće vrijeme trajanja bilo u 2020. godini.

4.4.4. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti prikazani su u tablici 16. za razdoblje od 2018. do 2020. godine za poduzeća KE i KDST.

Tablica 16: Pokazatelji profitabilnosti

Naziv	Poduzeće	2018	2019	2020
Bruto marža profita	KE	0,05	0,02	0,04
	KDST	0,05	0,05	0,07
Neto marža profita	KE	0,05	0,02	0,03
	KDST	0,05	0,04	0,06
Pokazatelj rentabilnosti imovine	KE	0,04	0,02	0,03
	KDST	0,06	0,06	0,09

Izvor: Vlastita izrada.

Bruto marža profita dobije se kao omjer dobiti prije poreza i prihoda i za nju je potreban što veći koeficijent. Iz tablice 16, može se analizom dobiti podatak da su oba poduzeća krenula s istom vrijednosti koeficijenta, no međutim, koeficijent poduzeća KE je padao, dok je koeficijent poduzeća KDST nastavio rasti i pri tome je za ovaj koeficijent profitabilnost poduzeća KDST veća s vremenom.

Neto marža prati kretanje bruto marže i s time je kretanje koeficijenta poduzeća KDST veće s vremenom, kao što je to i kod prethodnog pokazatelja, a isto tako se s vremenom koeficijent KE smanjuje.

Rentabilnost imovine pokazatelj je koji prikazuje kolika je mogućnost ostvarivanja prihoda iz imovine i za njega vrijedi, kao i za prethodne da treba biti što veći. U ovom slučaju ponovno je jednak kao i u prethodnima trend da koeficijent KE opada, dok KDST raste.

4.4.5. Pokazatelji ekonomičnosti

Rezultate pokazatelja ekonomičnost za razdoblje od 2018. do 2020. godine moguće je vidjeti u tablici 17. Oni predstavljaju odnose prihoda i rashoda u ovisnosti o tome što se promatra. Bez obzira na koeficijent, svi brojevi koji su dobiveni u analizi bi trebali biti veći od 1.

Tablica 17: Pokazatelji ekonomičnosti

Naziv	Poduzeće	2018	2019	2020
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	KE	1,05	1,02	1,04
	KDST	1,05	1,05	1,08
Ekonomičnost prodaje	KE	1,04	1,02	1,03
	KDST	1,05	1,04	1,08
Ekonomičnost financiranja	KE	0,87	1,45	2,20
	KDST	1,13	0,99	0,13

Izvor: Vlastita izrada.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja koeficijent je koji prikazuje odnos cjelokupnih prihoda kroz ukupne rashode. Kao što je moguće vidjeti u tablici 17., oba poduzeća su u 2018. godini za 1 kunu rashoda, ostvarila 1,05 kuna prihoda što je pozitivna stavka jer su oba imala koeficijent veći od 1. Nakon toga, zadržala se vrijednost oba koeficijenta iznad 1, ali se koeficijent poduzeća KDST povećao, dok se koeficijent poduzeća KE počeo smanjivati, ali se vratio na približno jednaku vrijednost od početka razdoblja.

Ekonomičnost prodaje prati prihode i rashode od prodaje oba poduzeća. Kao i u prethodnom pokazatelju kada su oba poduzeća krenula s gotovo iste točke, i ovdje kreću s gotovo istim koeficijentom nakon čega koeficijent poduzeća KDST konstantno raste, dok koeficijent kod KE najprije opada pa se vraća na vrijednost približnu početnoj. Ova dva koeficijenta prate se iz razloga što najveći udio ukupnih prihoda i rashoda opada na one od prodaje pa oni imaju najveći utjecaj.

Kod ekonomičnosti financiranja situacija se razlikuje. Oni su ovisni većinski o kamatama koje poduzeća uplaćuju ili primaju u ovisnosti nalaze li se sa strane prihoda ili rashoda. U ovom slučaju vidljivo je kako poduzeće KE ima porast koeficijenta zbog povećanih prihoda iz kamata i on raste gotovo trostruko u roku od 3 godine, dok kod KDST nije takav slučaj. Njegovi financijski rashodi se povećavaju pa se koeficijent s onog željenog iznad 1, smanjio na razinu od 0,13. Ovo nema toliki utjecaj na poslovanje poduzeća KDST s obzirom da je kod oba poduzeća udio financijskih prihoda i rashoda gotovo zanemariv. Koeficijent vezan za vraćanje obveza koji prikazuje koliko je vremena potrebno za podmirenje, manji je kod poduzeća KDST, a oba poduzeća imaju loše stupnjeve pokrića što dovodi do zaključka da se ne mogu obveze pokriti iz dugoročne imovine.

5. ZAKLJUČAK

Financijski izvještaji predstavljaju izvor informacija o poduzeću. Prema Zakonu o računovodstvu, svako poduzeće, bez obzira na veličinu, dužno je ispunjavati barem dio financijskih izvještaja. Oni se sastoje od: bilance, računa dobiti i gubitaka, izvještaja o novčanim tokovima, izvještaja o promjeni kapitala, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti i bilješki uz izvještaje. Mikro i mali poduzetnici dužni su ispunjavati izvještaje o financijskom položaju, tj. bilancu, izvještaj o računu dobiti i gubitka te bilješke uz izvještaje. Na temelju zakona, ovi podaci trebaju biti dostupni javnosti kako bi se uvidjelo kako neko poduzeće posluje. Zbog toga ovi izvještaji trebaju biti istiniti i prikazivati stvarno stanje nekog poduzeća, a na nekima od njih se provodi i revizija radi utvrđivanja ispravnosti.

Kako bi se ocijenila uspješnost poduzeća, nužno je analizirati njihovo poslovanje. U ovom radu iskorištene su tri analize: vertikalna, horizontalna i analiza pomoću pokazatelja. Horizontalna analiza ocjenjuje dinamiku kretanja nekakve stavke iz izvještaja iz jedne godine, u odnosu na prethodnu ili u odnosu na nekakvu baznu godinu. Prema tome se može vidjeti trend rasta ili pada neke stavke pri čemu poduzeće može pravovremeno reagirati. Vertikalna analiza prikazuje odnos stavki pojedinog dijela financijskog izvještaja. Financijski pokazatelji mogu biti: pokazatelji rentabilnosti, investiranja, ekonomičnosti, aktivnosti, zaduženosti i profitabilnosti.

Iz horizontalne analize, vidljivo je kako je poduzeće KE imalo veliki porast imovine, kao i obveza u 2019. godini, dok je u 2020. doživjelo ili blaži pad vrijednosti ili dosta sporiji rast. Za razliku od njega poduzeće KDST ima konstantni rast od 2018. godine do 2020. godine koji se povećava, osim kod kratkoročnih obveza gdje je doživjelo blagi pad u 2020. godini. Prema ovome je vidljivo kako se imovina KDST uvelike povećava, dok kod KE gotovo stagnira. Gledajući horizontalnu analizu računa dobiti i gubitka, može se zaključiti da oba poduzeća imaju sličan trend rasta i pada. Prihodi i rashodi se kroz 2019. naglo povećaju, zatim se povećavaju s manjom stopom rasta. Za isto vrijeme bruto dobit je naglo pala u 2019. godini, da bi se u 2020. za oba poduzeća povećala za otprilike 70 %.

Primjenom vertikalne analize, iz financijskog izvještaja bilance, pokazalo se kako oba poduzeća imaju veći udio kratkotrajne imovine u aktivi, s tim da je taj udio u poduzeću KDST veći od dvije trećine. Oba poduzeća imaju najveći dio pasive za vlastito financiranje, a najmanji udio je u dugoročnim obvezama, tj. onima s rokom otplate više od godinu dana. Analiziranjem računa dobiti i gubitaka pokazalo se kako najveći udio u ukupnim prihodima imaju poslovni

prihodi, dok je najveći udio u ukupnim rashodima bio za poslovne rashode. Sve ostale stavke za oba poduzeća su zanemarivo male.

Što se tiče financijskih pokazatelja likvidnosti, može se zaključiti kako poduzeće KE ima kod svih koeficijenata veću likvidnost od poduzeća KDST. To znači da je sposobnije za rješavanje svojih kratkoročnih obveza od drugog poduzeća.

Koeficijenti vezani za financiranje pokazuju kako poduzeće KE posluje s boljim uvjetima. Vidljivo je kako je ukupna zaduženost manja kod njega kroz cijelo razdoblje. Isto tako udio vlastitog financiranja je dosta veća kod KE, nego kod KDST pa je time udio vanjskog financiranja kod njega manji.

Poduzeće KDST ostvaruje veće prihode po jednoj kuni kratkotrajne i ukupne imovine, nego poduzeće KE što je pokazano iz koeficijenata aktivnosti. Isto tako poduzeće KDST ostvaruje veću dobit na svoje ulaganje kroz potraživanja i manje je vrijeme u kojem ta potraživanja naplaćuje. Nasuprot tome, kroz cijelo razdoblje poduzeće KE više iskorištava svoje zalihe te je time i kraće vrijeme njihovog obrtaja. U ovom pokazatelju jedino koeficijent obrta potraživanja ima konstantno rastući trend kod oba poduzeća, dok ostali koeficijenti osciliraju u ovisnosti o razdoblju.

Analizom pokazatelja profitabilnosti moguće je uočiti da profitabilnost poduzeća KDST u svim segmentima kroz razdoblje od 2018. do 2020. godine raste, dok kod poduzeća KE opada. S obzirom da su koeficijenti na početku razdoblja ta dva poduzeća slični, to znači da će poduzeće KDST poslovati profitabilnije od KE.

Koeficijenti ekonomičnosti prate kretanje koeficijenata profitabilnosti. Oba poduzeća imaju dobre pokazatelje ekonomičnosti jer su koeficijenti veći od 1, s naglaskom da je kod poduzeća KE nastupio trend pada, dok poduzeće KDST ima trend rasta.

LITERATURA

1. Narodne novine, (2020): **Odluka o objavljivanju hrvatskih standarda financijskog izvještavanja.** Narodne novine d.d., br. 78/15.

2. Narodne novine, (2020): **Zakon o računovodstvu**. Narodne novine d.d., br. 47/20.

3. Šarlija, N. (2009): **Financijska analiza**. Predavanja za kolegij „Financijski management za poduzetnike I“. [Internet], dostupno na: http://www.efos.unios.hr/financijski-menadzment-za-poduzetnike, [30.06.2021.].

4. Vidučić, Lj. (2006): **Financijski menadžment**, VI nepromijenjeno izdanje. RR-F – plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb.

5. Materijali s predavanja (2021): predmet „Analiza financijskih izvještaja“ – nositelj predmeta dr. sc. Tina Vuko

6. Janus, A. (2010): **Analiza financijskih izvještaja pomoću pojedinačnih pokazatelja**. Financijski klub, Zagreb.
7. Narodne novine, (2020): **Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja**. Narodne novine d.d., br. 47/20.

8. Narodne novine, (2020): **Zakon o porezu na dobit**. Narodne novine d.d., br. 138/20.

PRILOZI

Tablica 18: Bilanca poduzeća KONČAR – ELEKTROINDUSTRIJA d.d. (2018.-2020.)

	2018	2019	2020
Dugotrajna imovina	**1.493.180.514**	**1.626.743.107**	**1.598.223.000**
Nematerijalna imovina	45.212.592	47.426.037	45.901.000
Materijalna imovina	1.132.623.038	1.227.561.090	1.191.746.000
Dugotrajna financijska imovina	300.464.821	320.305.638	295.919.000
Potraživanja	14.648.913	31.234.634	27.304.000
Odgođena porezna imovina	231.150	215.708	37.353.000
Kratkotrajna imovina	**2.233.994.730**	**2.300.611.862**	**2.576.670.000**
Zalihe	559.519.525	546.807.215	735.791.000
Potraživanja	987.668.494	1.090.210.642	1.011.886.000
Kratkotrajna financijska imovina	70.178.154	293.808.189	76.261.000
Novac u banci i blagajni	616.628.577	369.785.816	752.732.000
UKUPNO AKTIVA	**3.727.175.244**	**3.927.354.969**	**4.174.893.000**
Kapital i rezerve	**2.537.482.292**	**2.542.161.316**	**2.670.520.000**
Temeljni (upisani kapital)	1.208.895.930	1.208.895.930	1.208.895.930
Kapitalne rezerve	719.579	719.579	719.579
Ostale rezerve	682.691.233	753.610.993	777.637.491
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	312.124.544	303.376.297	393.286.000
Dobit ili gubitak poslovne godine	102.837.087	27.371.314	73.889.000
Manjinski nekontrolirajući interes	230.213.919	248.187.203	289.981.000
Rezerviranja	**206.152.157**	**201.384.146**	**177.779.000**
Dugoročne obveze	**97.168.106**	**174.967.633**	**123.117.000**
Kratkoročne obveze	**886.372.689**	**1.008.841.874**	**1.203.477.000**
UKUPNA PASIVA	**3.727.175.244**	**3.927.354.969**	**4.174.893.000**

Izvor: Vlastita izrada.

Tablica 19: Račun dobiti i gubitaka poduzeća KONČAR – ELEKTROINDUSTRIJA d.d. (2018.-2020.)

	2018	2019	2020
Poslovni prihodi	**2.660.267.000**	**2.933.612.000**	**3.026.268.000**
Prihodi od prodaje	2.492.559.000	2.810.951.000	2.972.558.000
Ostali poslovni prihodi	167.708.000	122.661.000	53.710.000
Poslovni rashodi	**2.568.617.000**	**2.891.600.000**	**2.941.063.000**
Promjene vrijednost zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih	-31.468.000	-4.768.000	-86.249.000
Materijalni troškovi	1.763.037.000	2.015.366.000	2.070.100.000
Troškovi osoblja	538.502.000	547.701.000	685.997.000
Amortizacija	88.679.000	91.487.000	97.546.000
Vrijednosno usklađivanje	18.234.000	38.924.000	37.108.000
Ostali troškovi	191.633.000	202.890.000	136.561.000
Operativna dobit	**91.650.000**	**42.012.000**	**85.205.000**
Financijski prihodi	**35.276.000**	**35.349.000**	**13.115.000**
Financijski rashodi	**40.535.000**	**24.429.000**	**5.963.000**
Udio u dobiti od pridruženih poduzetnika	51.065.000	18.021.000	26.908.000
Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika	4.738.000	1.865.000	1.246.000

Ukupni prihodi	**2.746.608.000**	**2.986.982.000**	**3.066.291.000**
Ukupni rashodi	**2.613.890.000**	**2.917.894.000**	**2.948.272.000**
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	132.718.000	69.088.000	118.019.000
Porez na dobit	-13.497.000	-17.036.000	-9.557.000
Dobit razdoblja od obustavljene aktivnosti	9.487.000	2.902.000	0
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	128.708.000	54.954.000	108.462.000

Izvor: Vlastita izrada.

Tablica 20: Bilanca poduzeća KONČAR D&ST d.d. (2018.-2020.)

	2018	2019	2020
Dugotrajna imovina	**183.082.000**	**264.039.000**	**292.926.000**
Nematerijalna imovina	2.652.000	3.223.000	1.657.000
Materijalna imovina	171.878.000	252.263.000	262.333.000
Dugotrajna financijska imovina	7.661.000	8.026.000	8.760.000
Potraživanja	660.000	311.000	25.000
Odgođena porezna imovina	231.000	216.000	20.151.000
Kratkotrajna imovina	**582.654.000**	**564.940.000**	**618.040.000**
Zalihe	272.227.000	273.447.000	351.216.000
Potraživanja	206.356.000	194.559.000	155.240.000
Kratkotrajna financijska imovina	293.000	57.000	0
Novac u banci i blagajni	103.778.000	369.785.816	752.732.000
UKUPNO AKTIVA	**765.736.000**	**828.979.000**	**910.966.000**
Kapital i rezerve	**347.856.000**	**391.143.000**	**471.356.000**
Temeljni (upisani kapital)	153.370.000	153.370.000	153.370.000
Kapitalne rezerve	3.840.000	6.299.000	7.668.000
Ostale rezerve	122.244.000	149.749.000	176.036.000
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	68.402.000	81.725.000	134.282.000
Dobit ili gubitak poslovne godine	48.623.000	57.998.000	102.052.000
Manjinski nekontrolirajući interes	0	0	0
Rezerviranja	**102.363.000**	**101.320.000**	**98.497.000**
Dugoročne obveze	**26.228.000**	**48.698.000**	**55.946.000**
Kratkoročne obveze	**289.289.000**	**287.818.000**	**285.167.000**
UKUPNA PASIVA	**765.736.000**	**828.979.000**	**910.966.000**

Izvor: Vlastita izrada.

Tablica 21: Račun dobiti i gubitaka poduzeća KONČAR D&ST d.d. (2018.-2020.)

	2018	2019	2020
Poslovni prihodi	**942.635.838**	**1.071.778.394**	**1.166.575.000**
Prihodi od prodaje	941.582.401	1.069.260.692	1.164.602.000
Ostali poslovni prihodi	1.053.437	2.517.702	1.973.000
Poslovni rashodi	**894.525.565**	**1.022.951.962**	**1.077.915.000**
Promjene vrijednost zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih	-27.196.270	2.081.015	-59.902.000
Materijalni troškovi	726.716.133	812.355.980	923.800.000
Troškovi osoblja	137.857.964	147.509.459	160.250.000
Amortizacija	19.277.140	21.711.020	28.125.000
Vrijednosno usklađivanje	2.105.516	0	0
Ostali troškovi	35.765.082	39.294.488	25.642.000

Operativna dobit	**48.110.273**	**48.826.432**	**88.660.000**
Financijski prihodi	**12.194.242**	**8.218.694**	**628.000**
Financijski rashodi	**10.775.403**	**8.324.658**	**4.935.000**
Udio u dobiti od pridruženih poduzetnika	593.218	675.000	948.000
Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika	0	0	0
Ukupni prihodi	**955.423.298**	**1.080.672.090**	**1.168.151.000**
Ukupni rashodi	**905.300.968**	**1.031.276.620**	**1.082.850.000**
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	50.122.330	49.395.468	85.301.000
Porez na dobit	-1.499.222	-1.595.866	-16.751.000
Dobit razdoblja od obustavljene aktivnosti	0	0	0
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	48.623.108	47.799.602	68.550.000

Izvor: Vlastita izrada.

POPIS TABLICA

Tablica 1: Skraćena bilanca 4
Tablica 2: Skraćeni račun dobiti i gubitka 5
Tablica 3: Dugotrajna i kratkotrajna imovina poduzeća KE i KDST 17
Tablica 4: Promjena dugotrajne i kratkotrajne imovina poduzeća KE i KDST kroz relativne i apsolutne pokazatelje 17
Tablica 5: Dugoročne i kratkoročne obveze poduzeća KE i KDST 18
Tablica 6: Promjena dugoročnih i kratkoročnih obveza poduzeća KE i KDST kroz relativne i apsolutne pokazatelje 18
Tablica 7: Prihodi, rashodi i bruto dobit poduzeća KE i KDST 19
Tablica 8: Prihodi, rashodi i bruto dobit poduzeća KE i KDST kroz apsolutne i relativne pokazatelje 20
Tablica 9: Vertikalna analiza aktive poduzeća KE i KDST 21
Tablica 10: Vertikalna analiza pasive poduzeća KE i KDST 21
Tablica 11: Vertikalna analiza prihoda poduzeća KE i KDST 22
Tablica 12: Vertikalna analiza rashoda poduzeća KE i KDST 23
Tablica 13: Pokazatelji likvidnosti 23
Tablica 14: Pokazatelji zaduženosti 24
Tablica 15: Pokazatelji aktivnosti 26
Tablica 16: Pokazatelji profitabilnosti 27
Tablica 17: Pokazatelji ekonomičnosti 28
Tablica 18: Bilanca poduzeća KONČAR – ELEKTROINDUSTRIJA d.d. (2018.-2020.) 33
Tablica 19: Račun dobiti i gubitaka poduzeća KONČAR – ELEKTROINDUSTRIJA d.d. (2018.-2020.) 33
Tablica 20: Bilanca poduzeća KONČAR D&ST d.d. (2018.-2020.) 34
Tablica 21: Račun dobiti i gubitaka poduzeća KONČAR D&ST d.d. (2018.-2020.) 34

SAŽETAK

Glavni cilj ovog završnog rada bio je analizirati i usporediti poslovanje poduzeća Končar – Elektroindustrija d.d. i Končar distributivni i specijalni transformatori d.d. S obzirom da je, prema Zakonu o računovodstvu, svako poduzeće obvezno objavljivati godišnje financijske izvještaje, prema njihovim izvještajima napravljena je potpuna bilanca i račun dobiti i gubitka. Na temelju njih provedene su horizontalna i vertikalna analiza te analiza putem pokazatelja. Analiza je pokazala da je trend rasta imovine poduzeća KE manji od trenda rasta poduzeća KDST. Isto tako pokazatelji likvidnosti i profitabilnosti veći su kod poduzeća KE, dok su ostali pokazatelji pozitivniji za poduzeće KDST. S obzirom da većina koeficijenata kod poduzeća KE stagnira, a kod KDST se mijenja u pozitivnom smjeru, vidljivo je kako se njegovo poslovanje poboljšava, iako je, za razliku od poduzeća KE, previše zaduženo i ima dosta manju likvidnost.

Ključne riječi: vertikalna analiza, horizontalna analiza, financijski pokazatelji, bilanca, račun dobiti i gubitka

SUMMARY

The main goal of this final work has been analyzation and comparation of the business of Končar - Elektroindustrija d.d. and Končar distribution and special transformers d.d. Since, according to the law on accounting, every company is obliged to publish annual financial statements, according to their reports, a complete balance sheet and profit and loss account have been made. Based on them, horizontal and vertical analysis and indicator analysis were performed. The analysis showed that the growth trend of KE's assets is smaller than the growth trend of KDST. Also, liquidity and profitability indicators are higher for KE, while other indicators are more positive for KDST. Given that most of the ratios at KE are stagnant, and at KDST it is changing in a positive direction, it is evident that its business is improving, although, unlike KE, it is too indebted and has much less liquidity.

Keywords: vertical analysis, horizontal analysis, financial indicators, balance sheet, profit and loss account